

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 ft. — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) barmintre küldendő.

Előfizetési helyben:
 Felelős: K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)

Hirdetési díj:
 Négy hónapig tartó esetén 5 kr. Nagyból terjedelmű és többhétes hirdetések díja szerinti jutányos áron vételnek fel. Bélyeg díj minden külön bejelölésért 50 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ajándékos sora 50 kr.
 Nyitólíri közlemények minden példát 50 krajczár.
 Hirdetések fölvezetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Gyászunk van.

Debreczen, szept. 7.

A magyar nemzetnek gyásza van. A legmagyarabb főhercegnek, a kinek fia, a fiatal László főherceg tegnap elhunyt.

Mélyen lesújtó és megható gyászhir ez a magyar nemzetre, mely jóleső büszkeséggel és szeretettel csüngött a magyar főhercegi családon mindenkor.

Hiszen olyan kevesen vannak, akik a magas főhercegi rangban velünk éreznek, velünk gondolkoznak és érdekünkben jó szóval vannak a korona előtt.

Ezért szeretjük mi olyan nagyon, olyan igazán József főherceget, a kinek fiaiban az apa szíve dobog és az apa hazaszeretete lángol.

Mennyi szép remény és álom semmisült meg a fiatal László főherceg halálával? . . .

Sirassuk meg ezt a kedves, ezt a drága halottunkat, — mert nagyon sok okunk van sirni.

Ötön gyászt Magyarország népe, tegyük fekete szalagot a kalapunk mellé, érdemes ez a gyász ahhoz, a kit illet.

Hirdessék fekete zászlók Debreczenben is mindenütt, hogy a magyar nemzetnek gyásza van, hogy a magyar nemzetnek gyásza van s ez a gyász őszinte, mély és vigasztalhatlan.

Nagy a mi bánatunk, még nagyobb a veszteségünk.

Szálljon el a mi imádkozásunk oda, a gyászbaborult család tűzhelyéhez, ahol még a falak is a hazaszeretetről beszélnek, s ahol védelemre talált az üldözött magyar szó minden időben.

Vegye körül a mi vonzalmunk, a mi nagy szeretetünk a sors által sújtott családot, találjanak ők gyógyulást és enyhülést a mi igazi és őszinte részvételünkben.

P. Á.

A kálvinista Róma.

(Sz. L.) Vigyázzatok konsulok, hogy a köztársaság kárt ne szenvedjen! Mi is ezen megszólítással fordulunk felétek szentegyházunk hívói: vigyázzatok, hogy szentegyházunk érdekeit kárt ne szenvedjenek.

Emelkedjétek felül mindnyájan a személyes érdekek által leköltött látkör szűk s korlátolt határain e pillanatban, midőn egy nagy s oly sokat magában felölő kérdés megoldására vagytok felhíva: fenyes egyházunk egyik katedrálisa, a nagynevű elődhöz méltó utódot választani. Igen, szálljatok fel oda a magasba, hol a lélek hitvilága megtisztulva a földi sajtóktól, leborulva hirdeti Isten dicsőségét s ha így felérték odáig, mindent félretéve teljesíték azon legszentebb kötelességet, melylyel a lelkekben rengő hit-világnak, majd egyházatoknak tartoztok.

Az ut, melyen haladnotok kell, megvilágítva áll előttetek s ama csillag világítja azt meg, mely egykoron az üdvözítő bölcsője felett ragyogott.

Szent és nagy kötelesség teljesítése vár reátok Rómának gyermekei, egyházunk felemelése azon helyre, mely azt megilleti, mely rendeltetése is.

Ime minő kép tárul fel előttetek, midőn a harcoknak üszket vetik be közébetek, midőn mindenben meg lesztek támadva, a mi szent előttetek: hitben, szabadságban. De ne lépjünk mi erre a terre, ez mi előttünk ismeretlen világ, hol csak a kajánság él s a tisztesség, ha oda hurcoltatik, meghalni kész.

Hagyjuk e tért azoknak, kik e légkörben születtek, élni csak ott tudnak; nem a mi világunk ez, a mi hazánk ott van, hol a testi szeretet, a hűen teljesített munka után, megértő szíven pihen ki fáradsalmait.

Nem a visszavonást, a meghurcoltatást keressük mi, mely mindig a sötét lelkek tulajdona, de keresztényi szeretettel, egymást megértve, kívánunk egyházunk javán, nagyságán munkálkodni. Nem mellékesnek vezetnek minket, de hitünk világának ihletése, melylyel a

szent, a nagy ügynek szolgálatában állunk. Igen, hogy forrón szereltt egyházunkat oda felemeljük, a hol azt lenni, látni óhajja kálvinista Rómának minden igaz gyermeke, de tovább-tovább a magyar kálvinista egyház minden szülőjé.

Ily nagy cél lebeg szemeink előtt e válságos pillanatban is, midőn arról van szó, hogy ahöz egy léppessel közelebb jutunk-e, vagy taán attól tavolabb esve, egy nagy időre mondjunk le mindnyájunk szent törekvéséről. Oh nyissátok fel szemeiteket szent egyházunk gyermekei, lássátok tisztán, értsétek meg a feltett kérdést egész horderejében, mert nem kicsi az, a miről szó van: nem mas, mint az ósok által oly dicsőségesen feleltett egyházunknak, a legnagyobb magyar egyháznak tovább építéséről. Az idő szől ezuttal hozzátok s gondviselelőszérűg figyelmet beantekeket, hogy erős varatok legyen az Ur, mert ki tudja, nem kövekeznek el reátok is a megpróbáltatások nehezebb napjai, az új változások korszakának e küszöbén. Igen, bár a jövőnek merhetlen melysege zárva van előttünk s azon emberi lényünknek gyarlósága át nem bír tekinteni; de sokszor a sejtelen megmagyarazhatlan hatalma oly dolgokhoz vezet, mit a bölcsesség sejtene sem bír.

A legnagyobb magyar egyház felépítéséről van most szó; s merne tagadni valaki, hogy ez nem úgy van? Az ország szeme rajtatok, a kálvinista Róma függ, vajjon megmozdul-e előre, rendeltetésének czejja felé ha ad-e, vagy visszaesve, elzárkózva kishtében, tepelődve emeszti fel erejét.

Nem, ez nem lehet, hogy ti meg ne értenétek az időknek szavát, hogy azokra hallgatnátok, kik elváltak, szűk látókörükben nem tudnak a magasba emelkedni, kik nagy egyházunk határát a maguk kicsinyeségéről mérik meg s nem tudják, hogy egyházunk határa fent a magas Kárpátok bérceinél kezdődik s lent az Adriánai ér végén, nem tudják azt, hogy a nagy kálvinista Rómának kettős tornyu csillagának fenye, az egész hazán végig ér, hogy a leparányibb magyar egyháznak epügy bölcsesége az, mint dicsősége mindeneknek.

Ha szét szállnátok e hazában s annak minden zugát felkeresve, beternétek a völgy ölében rengő kisdéd egyház kebelebe, vagy a nagy Alföld vegtelen rónaságában kimagasló anyaszentegyházba, mind-nütt csak azt hallanátok, hogy nagy a ti dicsőségetek Rómának gyermekei, hallanátok, hogy mily áhitattal beszél a ti nagyságotokról, hogy mily hó vágya nagyoknak és kicsinyeknek látni titeket, s legalább egyszer nagy templomotokban, veletek együtt hallgatva Isten szent igéit, együtt zengeni a szent szóltárok énekeit.

Csak ekkor ismernétek ti meg magotokat, hirtetek, nagyságotokat; oh ekkor teunétek mindannyian szent fogadást, hogy a legendának e hírhöz kivántok lenni s félretéve minden gyarlóságot, hűen teljesítenétek a legszentebb kötelességet.

Ily kötelesség teljesítésénél álltok e pillanatban is, az lebegjen szemetek előtt s választatok úgy, hogy megbannotok ne keljen azt. Ne az emberekkel mérjétek egyházotok nagyságát, de egyházotok nagyságával mérjétek meg az embereket s választatok azt, ki a legnagyobb, legerdemesebb.

Bizvást fordulhattok a legnagyobb felé is, mert annak is legfőbb vágya az, hogy a kálvinista Rómának templomában hirdesse evangéliumunk szent igéit; ez netovábbja vágyainak, s boldog, ha elérheti azt.

Egy ilyen ember és pap áll most előttetek, Mitrovics Gyula személyében, ki a legnagyobbak közül való. Sok jót hallottatok már róla, de taán többen rágalmazták. Mi nem kárhoztatunk senkit sem, mert a kik önző célokkal bantalmazták őt, azok valóban nem a Jézus Krisztus tanítványai, s bocsássátok meg nekik, mert nem tudták, hogy mit cselekszenek.

Mi is melegen ajánljuk nektek a megnevezett tudóst és papot, s ezenfelül mint embert is. Nagy súlyt fektetünk mi arra, hogy őt, mint embert is egész lelkünköl ajánlhatjuk, kinek szíve forró, lelke nemes s jellemes tszta; ki hitét, hazáját együtt elválaszthatatlanul, nagyon s igazan szereti.

Ez a tiszta való, mit róla nyugodt lelkiismerettel mondhatunk, s bizony-bizony nagy nyereségre leend szentegyházunknak, ha ő mi közöttük jövend.

Megengeditek, ha még pár szóval S-Patak-ról is megemlékezem. Testvere ez a mi hön szerett fősikolánknak s valóban hajdan testverként is öleltek egymással; a miénk itt, a nagy Alföld síkságain, S-Patak a felföld

bérceiben, a Tisza völgy ölében teljesítette hivatászerű kötelességét; s mindkettő együtt szolgálta a legszentebbet, tanították az evangélium hitét, az imádot heza szeretetét. Ma is úgy van az, miként előbb volt, nem változott semmi, de egy mégis változott, igen, a z e m b e r változott.

A multoak egyszerűségében, taán nagyságában is, oly sok ember megért egymás mellett. Ma már másként van, az emberek törnek egymásra s a legszentebbet is feláldozzák vágyaiknak s hogy czél érhesse nek, oly sokra képesek.

Nagyon szomorú ez s lelkünket mély fájdalommal tölti el, s vigasztalást csak az ad, hogy mindig vannak még igazak is.

Debreczen — Patak! két nagy jelzőpont ez hitéletünkben, s hinni akarjuk, hogy miként a multban, testvériesen megosztva a nagy munkát, ezután is egyesül erővel fognak a nagy cél elérésére törekedni, s az emberek minden kajánsága gyenge lesz őket megosztani. Oh ha láttátok volna Patakknak nemes viselkedését, midőn Debreczent s annak hivatászerű nagyságát mutatuk fel neki, midőn rámutattunk Rómánkra, a központra, melyet egyetemes egyházunk vesz körül, ha láttátok volna az érzelmei kitörését e kijelentése alkalmával, hogy hó vágya neki is: legyen a kálvinista Róma a legnagyobb.

Nem, ezt nem hisszük, hogy a mit a gondviseles a maga czéljára kijelölt, annak parányi emberek visszavonása utját állhatná. Elsőpri őket ama szellem, mely a keresztényi szeretet kijelentésében egy új világot alkotott, hol mindenki testvér lehet.

Végezetre rá kell mutatnunk még azon társadalmi intézményre, melyet a modern állami élet politikának nevez. Nem szívesen teszük ezt, s nem is azért, hogy egyénekre, emberekre szóljunk. Mi nem emberekkel, hanem elvekkel foglalkozunk, s még a legnagyobbat is csak azért és addig becsüljük, meddig s a mennyiben az igaz ügynek szolgálatot teljesítenek. Ezek is csak eszközök a mindenségnek oly nagy bölcsességgel előre kijelölt czeljában, s annyit érnek, a mennyit teljesítenek.

Az európai államok életében hazánknak mindig egy sajátos helyzet jutott osztályrészül, melyet kiválnak mondhatunk, mert előtől fogva mélyen benyult az államok alakulásának történetébe.

Valóban elmondhatjuk, hogy mindig hivatászerű kötelességet teljesített. De hagyjuk ezt a történelemnek, a régmúlt idők minden szenvedésével és dicsőségével, s hosszú századokon átrepülve szálljunk le ott, hol a nagy Bethlen, Bocskay s Rakóczy alakjai tűnnek fel.

A nagy atalakulás korát jelentik e dicső nevek, midőn hazaért s a vallásszabadságot harcolták a legjobbak. Itt egyesült lélekben e két nagy eszme először s folytatta harcát mindvégig. Mennyi dicsőségnek emléke fűződik e korhoz, de taán annyi szenvedés is.

Jó és balszerencse felváltva kísérte egymást e hősi küzdelem alatt, míg majd a visszavonás elbukatta a legszentebb ügyet. A szabadság számúzve lett minden intézményből s hogy el ne vesszen, menedék helyet keresve megtalálta azt a lelkekben. Egy maroknyi bátor nép, egy felekezett fogadta azt szentélyébe, hol vallását s azt mindig együtt s hön ápolá.

Miert mutassunk rá, hogy a magyar kálvinista egyház volt az, mely menhelyt adott az üldözött szabadságnak, hiszen jól tudjátok, hogy maga a katolikus Rakóczy is a vallásszabadság zászlaját tűzte ki a szabadság harcában, s adta kezébe az alföld gyermekeinek, hogy azt diadalról-diadalra hordozzák.

Igy lett hazánknak a hitnek erős vára, az üldözött szabadság menhelye; s valóban tekiotetek csak végig e haza hegy-völgy ölén, még ma is úgy találjátok azt, s a magyar kálvinista egyházakban lakik az erős vára lett az, egyformán vallásnak, hazaszeretetének, szabadságnak.

Ez az a politika, a melyre figyelmetek felhívni e pillanatban is szükségesnek tartjuk. Nagy igazság és tanúság rejlik ebben, mely történelmünk lapján fényes bétűkkel v n feljegyezve. Nem azonos ezen politika azzal, mely idegen érdekek szolgálatában állva a napi megélhetést, a hatalom birtoklását helyezi minde nek fölé, de egy a nemzet életében mélyen visszanyúló igazság ez, melyet felednünk soha sem szabad, s annál kevésbé, mivel még ma is a jövőnek oly kevés garantiája van kezünkben, hogy azt nemzeti létünk tekintetében csak ez uton vedhjük meg az eshetőségek ellenében, s feladni azt nagy bűn, nagy hiba lenne.

A magyar metropolisban, városunkba is ide menekült a közsabadság, ez azon egye-

düli hely, hol a polgári rend magát még szabaddnak érezheti. Itt még az ő szava dönt midőn hűn szolgálva egyházát és hazáját egyaránt kitaró buzgalommal áll őrt mindkettő felett.

Ez volt eddig azon erős vár, hol a megtámadott közsabadságot megvédeni bírtátok, s ime most ez ellen intézi támadását azon hatalom, mely immár szabad embert nem akar megtűrni sehól. Legyetek vigyázók s ha már botorú vállaitokra emelve legkérlelhetlenebb ellenségeiteket, bevittétek is emez erős várba, de legalább abból kiúztát, ne engedjétek magotokat. Legyetek kitarók, az idő helyre hozhatja azt, mit az emberek elrontottak. Jegyezétek meg jól, hogy ha most elvesztettétek a csatát, megszűntök szabad emberek lenni, s nem lesz más értéketek, mint a győztes imperatorok diadalszekerét bélyőbe vereten kisérni.

Sok, nagyon sok forog most a kockán, nagyon sokat, mindent veszíthettek. De mit beszélünk mi, hát nem Debreczen városának ősi erényekben gazdag polgárai állanak-e előttünk, nem azon nemzetnek tipikus képviselői, a mely előtt maga a legnagyobb is tétét hajtva leborult. Nem, az ősi erény mindig meg fogja állani helyét s miként ama dicső nép mondja: »törhet, de nem hajlik.«

Ha most ezek után még egyszer hön ajánljuk fentnevezett Mitrovics Gyulát figyelmetekbe, oh hagyjátok hinnünk, hogy méltók lesztek önmagotokhoz, méltók fenyes multotokhoz s hogy megtámadott jogaitokat, házatok s vallásotok szeretetét mindenki ellenében megfogjátok védeni

Thaly Kálmán Mitrovics Gyuláról.

Most, mikor a kormánypárt egész erejét mozgósítja, hogy újabb, hathatós eszközt nyerhessen Szele urnak pappá megválasztása által itt Debreczenben; most, mikor fejüket összedugva a kormánypárt korifeusai főzik a boszorkány-mérget, hogy azzal elbódítsák az egyház önzetlen hiveit; most, mikor a magyarországi összes reformátusság a kálvinista Róma felé irányozza tekintetét, s szorongva látja a sötétség madarának a bagolyinak versenyre kelését a magas szarnyalásu sással: rendkívül jóleső érzéssel tölt el bennünket Debreczen város nagynevű országgyűlési képviselőjének Thaly Kálmánnal Mitrovics Gyuláról egy tisztán magán ügyet tárgyozó levelében tett, elősmerő nyilatkozata.

Lapunk egyik barátjának kiváló szívessege folytán jutottunk ahöz a szerencséhez, hogy Thaly Kálmánnak Mitrovics Gyuláról tett nyilatkozatát, a papválasztó debreczeni n. é. közönség tudomására hozhatjuk.

Említett levelét így végzi Thaly: »Az egyházkerületi közgyűlés alkalmából (ha az szept. 20-ika táján lesz!) igyekszem leutazni Debreczenbe. Bárcsak megválasztának addig pappá a jeles Mitrovicsot, a ki egyházi kitűnőség és méltó diszkrétó válnék Debreczennek!«

Bárkitől jó is ily nyilatkozat: nehéz küzdelmeink közt nekünk, kik annyi önzetlenséggel szolgáljuk Debreczen sz. kir. város s nagy nevű ref. egyháza érdekeit — nem tagadjuk — igen jól eső.

Értékben, erőben, igazságban, szászor nagyobb lesz e nyilatkozat az által, hogy ezt Magyarországnak ma élő egyik legkitűnőbb fia: egyik legkitűnőbb történet buvára, egyházunknak oszlopos embere — s hozzá meg debreczeni képviselő — mondotta mi nekünk.

A mosolyt, mely háromszáz év óta oly fehérholló e hon drága arczán, a könnyet, mely háromszáz év óta tengerre lőn sokszor köröttünk s majdnem összecsapott fejünk fölött: Thaly Kálmán szedegette össze szemenként, hogy tanuljunk tőle sirva vigadni.

Kik elhulltanak a hosszas harc

alatt, a haza, az egyház, a hit szolgálataiban: virasztja legjobbjaink álmát, s történet könyveiben ékesen szól nekünk felőlük.

Ő nem hagyja hazátlan bujdosni, ki a szabadságért vértet hazában: panasztát felveszi lantjára; sóhajait a honi szellő szárnyaira; velünk is megérteti azt, hogy tudjuk becsülni azokat, kik hitünkért, szabadságunkért vértettek. — Thaly Kálmán ösmeri a műhelyt, hol kovácsoznak a nyilakat, miket készítenek a mi verős várunk ellen.

Ki a multat ösmeri, annak szövétnek van kezében a jövőre nézve.

Ki tudja e hazát nagyra s látta ezt pusztulásban is s ösmeri a pusztulás okait; látta az égő máglyákat e hazában; hallotta a hit martírjaira vert lánczok csörgését s ösmeri hogy miért történtek azok úgy: az előre törekvésünkben tanácsolhat; dolgaink rendezésében segédkezhetik; egyházunk felvirágoztatására tett és teendő lépéseinkben gyámolhat.

Ezért és ezekért esik nekünk jól országos büszkeségünk, városunk képviselőjének, Thaly Kálmánnak fentebbi nyilatkozata.

Nem, és még százszor is nem szabad nekünk, mint a kormánypárt teszi, párt szempontból tekinteni a debreczeni papválasztást.

Ki Debreczen szellemi nagyságát szívó óhajja; ev. ref. egyházának felvirágzását önzetlenül akarja; ki a jövő nagy küzdelmei elé vértetten akar felkészülni: annak tudnia kell, hogy Mitrovicsot miért akarjuk mi közöttünk Debreczenben látni, mint papot; annak csak azt kell s lehet akarnia, a mit Thaly Kálmánnal együtt mi is akarunk: hogy Mitrovics debreczeni pap legyen!

És a ki közöttünk még eddig kétkedett, és a kit közlünk a Szele mellett toborzó kormánypárt eltántorított volna: im ösmerje fel annak a fátylának fényénél az igazságot, a melyet hazánk és egyházunk egyik leghűbb fia — Thaly Kálmán gyujtott föl.

Fotográfus.

Megjegyzések Balogh Ferenc hittanár könyvismertetésére.

Debreczen, szept. 6.

A »Debreczeni Ellenőr« szeptember 3-iki számában öt hasábol hosszú cikkben Balogh Ferenc Mitrovicsról ír.

Balogh Ferenc debreczeni teológiai tanár, s így követeli magának azt a jogot, — hogy vallásos kérdésekben illetékesen nyilatkozhat.

Ennek a jognak teljes tudatában szól Balogh Ferenc s azt igyekszik bebizonyítani, hogy Mitrovics nem hiszi a keresztény vallás alapigazságait, ennél fogva nem való Debreczenbe papnak.

Erre a fejtegetésre tulajdonképen nem is volna szükséges válaszolnunk, mert hiszen ki való lelkészünk, Dicsőfi József, lapunk jul. 29-iki számában, minden ilyen alaptalan támadásra hatámanas megfélé már s a Dicsőfi hitűsége, egyház szeretete tudomány a debreczeni hívek előtt ajánlatára nem szorul, őt párterdek szerint itélőnek aligha merné valaki nevézni, tekintélye meg a hívek előtt bizonyára nagyobb, mint a Balogh Ferenc hittanár uré.

Ő egyuttal a Justus leguabb rabulistikus, hetvenszázados okoskodására is megfélé, midőn Mitrovicsról így nyilatkozik:

»Első rendű embernek nevezem őt, mert igazi szónok, ki nemcsak elmondani tudja beszédeit, hanem meg is alkotni. Meg tudja alkotni beszédeit, mert van hozzá széles olvasottsága, mélyen gondolkodó elméje, erős megfigyelő képessége és nemcsak szép, hanem olyan irányú is, mely nem pusztán szövegírógókat és polyvát, — a hétköznapi bölcsesség hűgény összeasszott, sovány szemével, szór a hallgatóság szemébe, hanem eleven és örök eszmékkel táplálja a lelkeket.«

Majd Mitrovicsnak hivatalára vonatkozólag, az ő munkáira hivatkozva így ír:

»Mitrovics igemis tanítja a keresztényen vallás alap-örökigazságait: a válságot, Krisztus Istentűségét, feltámadását, mennybemenetelét, ma is folytonartó uralkodását hívei fölött, feltámadásukat, örökéletünket, a Szentháromságot s; s; nemcsak tanítja, hanem ha engem felhív, hogy egyenesen tanításból itéljem meg az ő dogmatikai följogását, nyilván arra figyelmeztet, hogy ő a keresztény igazságokat hiszi és vallja is: tehát se nem valóságtagadó és — fitymáló, se nem farizeus.«

Ime ez a véleménye Dicsőfi Józsefnek, Debreczen hitű papjának Mitrovics Gyularól s e feru véleménye után nekünk Mitrovicsot akar Balogh Ferencet, akár a rabulista Justus ellenében védelmezni felesleges.

De nem lesz felesleges foglalkoznunk Balogh Ferenc eljárásával, hogy rámutassunk azon sokszor bizonyított állításunkra, hogy a Szele-párt a korteskedésnek semminemű fajtajától nem riad vissza, csak hogy czélt érjen; hogy megbizonyítsuk Balogh Ferencnek magának, mennyire cserbe hagyja az olyan embert meg a logika is, akinek nincs igazsága.

Balogh Ferenc, a mint az olvasó ezt már az ő Puritan — korából tudja — szereti fejtegetéseit pontokba szedni; vegyük sorba ezeket a pontozatokat s lássuk, hogyan áll meg okoskodása.

I. A bevezetésben velős rövidséggel elmondja, hogy nem szándékozott Mitrovics »személyét iródmilag érinteni«; de Mitrovics meghurcolta őt s így kénytelen nyilatkozni. Bizony-bizony a saját szemponjából jól tette volna, ha »Mitrovics személyét iródmilag nem érinti« s önnön nyilatkozatával elentette volna oda nem adja nevet a Szele-kortések között. Mert a mit Balogh Ferenc »cikke megírásával tett, az az iródmagi tisztesség legelőbb szabályával is ellenkezik s a kortes czélt le nem mosná róla semmi, még ha mindenben olyan igazsága volna is, mint a hogyan nincs. —

Hogy is történt a dolog? Ezelőtt 10 esztendővel Balogh Ferenc, a tudós, tanítványai előtt egy tudományos kérdésben nyilatkozott, bírálván előttük az egyház régi tanait, s új irányelveket tűzven eléjük. E beszédében a történeti református egyházzal szembeesőkö valóságokat mondott az általa hirdettet új irány dicsősítésére. Mitrovics a tudomány és igazság komolysága nevében tiltakozik a valólanyságok hirdete ellen s tudományos érvekkel bebizonyítja, hogy Balogh Ferencnek nincs igaza s egyszersmind szemére veti, hogy a magyar ref. ortodoxokat illatlatul vádolja; bebizonyítja, hogy az úgy nevezett »új ortodoxia« semmitől sem áll tavolabb mint az igaz. orthodoxiától, a melynek nemességét, életre hatását kétségbe vonni nem lehet, nem szabad.

Erre Balogh Ferenc cikk szcrozabban válaszol. Válaszában, sarokba szoritva a Mitrovics érveitől, az »új ortodoxia« elnevezést visszavonja s szánalmas vergődésben az általa hirdetet teológiai irányzatnak két különféle nevet ad. E mellett védi magát és elméletét, álláspontjának védelmére nagy nevekre hivatkozik.

Mitrovics erre egy cikksorozatban adja meg a választ. Kimutatja, hogy Balogh Ferenc tudományos kérdésekkel szójatekót üz; ki mondja nyíltan, hogy ez az eljárás nem olyan embernek való, ki magát tekintélynek tartja és tartja: történeti adatokkal kétségbe vonhatatlanul bebizonyítja, hogy a Balogh Ferenc által idézett nagynevű teológusok egytől egyig Balogh Ferenc ellen bizonyítanak.

Ezzel a vita befejeződött; Balogh Ferenc érezvén legyőzöttet, elhaltogott.

Most, tíz esztendő múlva Mitrovicsot a debreczeniek meg akarják választani papnak. Egy Oculus név alá rejtőzött egyéniség, — akinek elvei veszedelmesen hasonlítanak a Balogh Ferencéhez, — előáll, és azt a rágalmat hinti világra, hogy Mitrovics Krisztus-tagadó, nem is keresztény, s hogy ő a debreczeni egyháznak esküdt ellensége. Ez ezen állításainak igazolásul hivatkozik a Balogh Ferenczel folytatott iródmagi harcra is. Mitrovics magát nem védelmezhetvén, kiadja cikkeit könyv alakban, a hogy közönség elfoglatatlanul itélhesse meg, van-e azokban csak egy árva szó is, ami Oculus állításával megegyezik.

S mit tesz ekkor Balogh Ferenc? Azt, hogy a tíz esztendővel ezelőtt befejezett vitát mosi akarja folytatni még pedig olyan ténen, a hová őt Mitrovics nem követheti. Most akarja folytatni egy olyan újságban, melynek teológiai tudományos kérdések tárgyalásához semmi köze nincs. A tíz esztendővel ezelőtt befejezett vitának folytatásához ma már Balogh Ferencnek joga nincs, nincs meg tudományos forum sem, annál kevésbé az ő ellenfelenek korteslapjában, a hol Mitrovics magát még akkor sem védelmezhetné, ha ez szándékában volna.

Éppen az elmondottaknál fogva a Balogh Ferenc cikkezését az iródmagi tisztességgel hanyatt-homlok ellenkezőnek nyilvánították. II. De Balogh Ferenc cikkének nemcsak hogy jogosultsága nincs, hanem egymásnak ellenmondó valótlanságokkal is tele van s míg önmagát szünetlenül előtérbe állítja, Mitrovicsról minden rosszat elmond.

Mitrovics Előszavában ezt állítja, hogy a magyar református orthodoxiát nemcsak hogy soha meg nem támadta, de sőt Balogh Ferenczel szemben éppen ő védelmezte meg. Balogh Ferenc erre azt mondja, hogy ez hazugság s e kijelentés nem egyeb a Mitrovics részéről, »mint szójatek, az orthodoxia paastjanak látszólagos följelűei akarása« Igazán megfoghatatlan, hogy meri ezt Balogh Ferenc leírni; nyilván arra számít, hogy a nagy közönség úgy sem olvassa el a Mitrovics tanulmányát, hanem neki vakon elhiszi. Pedig a ki a Mitrovics könyvet kezébe veszi, olvasni fogja hogy Mitrovics a 2-ik lapról a 9-ikig egyebet sem tesz, mint a confessiók orthodoxiáját védelmezi Balogh Ferenc vádja ellenében.

III. Balogh Ferenc azt állítja, hogy Mitrovics sohasem szokott egyenes, kalvinista nyilatkozatot tenni; hgy ő soha sem mondja: ez az én hitvallásom.

S mégis Balogh Ferenc el meri mondani, hogy Mitrovics nem ismeri el a keresztény

tyén vallás alapigazságait? Hát honnan tudja Balogh Ferenc, hogy Mitrovicsnak mi a hitvallása, ha ő soha nem nyilatkozott erre nézve?

E két állítás közt erős ellentét van, nagytiszteletű tanár úr!

Avagy Balogh Ferenc a muokáiból olvasta ki Mitrovicsnak hiteltelenségét? Nagyon rossz szeművegen nézhetné az ő munkáit, mert Dicsőfi József, a ki talán szintén szakember e ténen, egészen az ellenkezőt olvasta ki azokból.

Kinek higgyünk most már: Balogh Ferencnek, vagy Dicsőfinak?

IV. Balogh Ferenc minden rosszaságot ráfog Mitrovicsra; irását rohanásnak, kiméletlenség, szeretetet nélkülöző nyelv, csúrés-csavarás, guny, ferdietés tárházának nevezi.

Értjük a Balogh Ferenc úr fájdalmát, mert ő a Mitrovicsal folytatott harcából teljesen legyőzvetve, megverve került ki. Ezert tiltakozik szi- te ingerülten az ellen, hogy valaki a Mitrovics munkáját olvasson, ő róla itéljen.

Pedig sokkal több ferfiasságra vallana a B. F. részéről, ha bevallana öszintén, hogy le van győzve. De ő ezt nem teszi: mert hova lenne akkor — gondolja — a tekintély. — Mintha a tudós tekintélye abban állana, hogy sosa semmiben nem csalatkozhatik. Idáig még csak a róma pápa jutott el remüljük, B. F. az ő dicsőségére nem vágyik?!

Mi az olvasót nyugodtan utasítjuk a Mitrovics munkájára: olvassa el kiki hogyan szokott Mitrovics az igazságról harcolni.

Nyugodtan utalunk a Balogh Ferenc »higgadt és mersékelt« cikkeire, amelyekben Mitrovicsal vetekedik: tessék az érdeklődőnek mindakettőt, összehasonlitta, megítélni, melyiknek a stílusa válogatottabb s kinek van igaza.

S bizonyára, ha Balogh Ferenc nem érezte volna magát legyőzve, ő is azt tartotta volna egyedül helyes eljárásnak, hogy utalja az olvasót a maga cikkeire s bizza az ítéletet az olvasóra.

V. Azt mondja Balogh Ferenc, hogy a Mitrovics »Dolgozatai«-nak szakértők előtt, jelen közülmények közt erkölcsi értéke nincs mert a főkérdésben néma marad.

Ugyan minek írta hát cikkeket az Ellenőrnek? Mintha csak azt mondaná a közönségnek: jámbor közönség, te nem vagy szakértő, én vagyok szakértő, mert én vagyok érdekelte fel, tehát én rá m hallgass!

Ezután — s ez jellemző Balogh Ferenczre — tudós cíatumokkal, tekintélyekre hivatkozással (Literati Janos, Filó Lajos, a »kecskeméti pap« stb.) azt bizonyítja, hogy Mitrovics nem orthodox theologus!

Mintha Mitrovics orthodoxnak hirdeté most magát csak azért, hogy debreczeni pap lehessen. Hiszen ha erre ő képes volna; ha ő azt meg tudná tenni, hogy elveiről egy papi katedra kedvéért lemondjon habár szíleg is: akkor ő nem Debreczenre, de Tépére sem volna méltó!

Nem, Mitrovics nem hirdeti, hogy ő orthodox! Ő az orthodoxia lényegét megtartja ugyan de tovább megy egy lépéssel s a természettudományok eivén fejlődöt elméktől lehetetlen ségek hívének követeli.

Épen azért Balogh Ferenc az üres szalmát csepeli, mikor olyat cafogat, a mi cáfolására nem szorul, amit Mitrovics soha nem állított.

VI. De Balogh Ferenc tovább megy. Azzal vádolja Mitrovicsot, hogy ő egy istentelen embernek, Lang Henrik zürichi papnak egyházi beszédeit magyarra fordította, s tanának Révész Imrét idezi aki Lang-ot elitéli.

A mi Révész Imrét illeti, kár Balogh Ferencnek annyira hivatkozni rá, mert ki lehet mutatni: hogy Révész I. dogmatikus sose volt, s amennyire nézetelt nyílvánította, inkább a szabadelvűség féle hajlott s csak a nyilatkozat itelle el s ő sokkal közelebb állott Mitrovicshoz, mint Balogh Ferenchez.

Lang Henrik lefordításával pedig Mitrovics csak szolgálatot tett azoknak, a kik küzdelmeikben az ellenfelet is szeretik megismerni, még ha Lang az volna is.

De az egyházi beszédek, melyeket Mitrovics lefordított, nem is olyanok, melyek a hívő lelket, még ha orthodox is, megbotránkoztatnák. Ellenben az Istenben és Krisztusban vetett rendithetetlen hívek oly fényes bizonyossága azok, s úgy vannak megírva, hogy még a hitetlen is megértiük. Balogh Ferenc régen olvashatta e beszédeket, mert olyanokat állítottak, amiknek semmi alapja nincs.

Mas elka-ommal, muatványról, közölni fogunk belőle szemelvényeket; addig is az olvasót magára a kötelet utasítjuk.

Véleményünkét összegezve ismételtlen kimondhatjuk, hogy Balogh Ferenc felszólalásának neive nem volt, erre ő sem jogosultnak, sem illetékesnek nem érezhetette magát; s mert igaza nincs, állításai meg csak nem is valószérűk.

Öszintén sajnáljuk, hogy nevét a Szele korteseknek hasznavehetetlen eszközül omdogdta s Petőfinek Vörösmartyhoz ítézetett költeményvel zárjuk észrevetéseinket:

»Nem én téptem le a homlokodról, Magad tépted le a babért!«

A debreczeni papválasztás az egyházmegyei közgyűlésen.

Viharos gyűlése volt tegnap a debreczeni egyházmegyei.

A vihar a debreczeni papválasztás kérdésénél tört ki s felkeltője Dávid házy eseres volt.

Mint tudva van, a debreczeni papválasztás ügyében, az eseres a debreczeni egyházmegyei közgyűlésen az egyház meghívás jogát egyszers mind elvette, meg szűntette. Azt mondta nevezetesen hogy a meghívási eljárás már előzményeiben sem ígér sikert, mért is a nélkül hogy a zsinati törvények 202 §-a értelme és parancsa szerint küldöttet küldött volna ki az egyházba, a kik az egyház választására jogosult tagait összehívva ugyan § értelmében megkérdézzék hogy kívánja-e a gyűlék ez et a 200 § értelmében, t. i. a presbiterum által megnevezett jelt meg hívását egyszers mind elrendelte a pályázat útján választást.

Ezen eseresi intézkedés ellen az egyház presbiteriuma az egyház megválasztott tagjaitól a gyűlék megválasztott tagjaitól kérvén az egyház meghívási jogának helyre állítását.

E felett a kérdés felett folyt tegnap a higgadtan megindult, de később a szenvedélyesség terere vitt vita.

Az egyházmegyei aljegyző az ügy előzményeit kimerítően s tárgyilagosan előadván, fölvallta előbb a felelőszót, majd előadó azon véleményét hogy mondja ki az egyházmegye a zsinati törvények 41 §-b, pontja alapján hogy ez a dolog illetékessége körébe nem tartozik.

Erre egymásután szólaltak föl, s a legnagyobb tárgyilagosággal, higgadsággal tárgyaltak a kérdést Szinay Gyula, Kiss Albert, Szűcs László, Kovács József, Tüdös János.

Szinay Gyula kijelentette hogy két szempontból akar a kérdéssel foglalkozni, a szerint a mint az közérdekéni fogva elvi vonatkozásul van az egész egyházmegyére, és a szerint a mint az a folyamód debreczeni egyházat közelebről érinti. Előadja hogy a debreczeni presbiterium tekintettel a zsinati törvények szerkezeti fogyatékosságára, csak azért lépett hosszas tanakodás után, azonban nagy sajnálattal a pályázat útjára, mert tartott tőle hogy a meghívás iránt nem teljes világossággal rendelkező törvény eme fogyatékossága vitása teheti a választást. De minthogy később az egyház több tagjai — a választás vezetésére hivatott eseresnek megösmerkedtek a meghívási jog gyakorlására vonatkozó följogással, mely szerint a törvényt ő sem értelmezi úgy, hogy a gyűlékezetet már a bejelentés előtt is meg kellene szavaztatni e nézet ösmerete mellett, előbbi határozatuktól eltérőleg, a meghívás jogát kívánják a presbiteriumban érvényesíteni, mibe az eseres bele is nyugodott.

Minthogy azonban e jog ez idő szerint kimerítve nincs, e jog gyakorlásától az egyház, a törvény 202 és 203 §-a szerinti megkérdése előtt a választásra az eseresi küldöttek által összehívandó gyűlékeznek, el nem mozdítható. Az eseresnek tehát most intézkedni a meghívási jog megvonására nézve — törvényes alapja nincs s nem volt; de intézkedése egyébként is fogyatekos, mert mindenesetre meg kellett volna mondania, hogy mi módon tartja hát, ha a debreczeni eljárás diffikulitája, a meghívási jogot gyakorlandónak, még ezzel tisztázva lenni e rdeke az egész egyház megválasztására Debreczen közellebről illelőleg pedig a ténny az, hogy ha netalan a meghívási jog gyakorlatiba vétele körül tevedett is a presbiterium, ebből nem az következik, hogy tehát az egyház a z kell elttitni a törvényben adott kitűnő jogától, a meghívás jogától, hanem az, hogy a törvény végrehajtására hivatott eseres mutasson rá arra a szerinte helyes utra, a melyen kívánja, hogy az egyház haladjon. Kifogásolja szóló azt is, hogy noha a pályázat elrendeléséről intézkedés eseresi határozat felelőszót áll, mégis az erre való tekintet nélkül végrehajtás alá véték, — végül a törvényből mutatja ki szemben az előadó véleményvel, hogy jelen ügy igen is az egyházmegyei közgyűlés illetékessége alá tartozik.

Kiss Albert az előadó javaslataival kíván foglalkozni és a zsinati törvényekből kivássa ra az előadóra, hogy javaslata nem fogadható el. Védi e javaslattal szemben egyfelől az egyház jogát, mert azt attól a kimagasló jogától, hogy a lelkesíti állást meghívás útján tölthesse be, elttitni nem lehet; — ő a presbiteriumban is mindenkori e jog mellett barcolt. Védi másfelől magának az egyházmegyeinek jogát, mert a mikor már ugyanis leányesen meg van az egyházmegyei közgyűlés joga a törvényben nyírbálva, mi olyan jogot, mi töltünk a törvényben eléve nincs, magunk le nem adhatunk. — A törvénynek 41-ik §-a minden egyházi és iskolai közigazgatási ügyet, mely az egyházmegyei bíróságnyi fenartiva nincs, az egyházmegyei közgyűléshez utasít. Joga van tehát e gyűlések a kérdés felett határozni, ajánlja a debreczeni feliratban foglalt kérelem teljesítésének elrendelését.

Nadányi Miklós világl élők szólni akarván a dologhoz, az előadó székét egyik világi tanácsbíróknak oda kínálván, nem mint élők, de mint a gyűlés tagja szólal föl. Föl-

szólalása oda irányul, hogy mivel debreczeni egyház megválasztás tekintetben szó, hogy az egyház volna meghívni, hanem csak a pályázótól, a melyről pedig nem tudni, a meghívandó személye iránti közhangudon tapasztalva ki: ő itt hataral kalmass tárgyat nem lát, s indit egyház folyamodásának egyszers mind elvetése iránt. Ez az sajta, hosszasan foglalkozik azzal elítélendő dolog az, ha a sajta mibe is maguk iniciatívájából, hanem ben vannak, ez a mozgalmat a ják föl, hogy egyes érdemes ferfiarantsanak le. Eliteli a sajta és s zke d e s e t (mit mondanak erre majd tovább m-nve, sajnálatat felelt, hogy a sajta »be p o c s e k« az ügyet.

Tüdös János azt fejtegette presbiterium, mikor a meghívást korolmi, nem az egyház jogait vesztessen a jeltől bejelentése előtt senkét kérdézt senkit, sem a nyilatkozat nem adott.

Kovács József ezzel szemben a presbiterium eljárását, mikor a presbiterium a 200 §-a jelenet be, még nem a meghívás gyakorolja, hanem csak egy óráki arra nézve, hogy az ó hite, a nek ő általa ösmerése szerint az jelentet ferfiat szeretné lelkészül.

A jog azt an, hogy a fiu csakugyan megválasztott s; s; egyenesen a választás ösmeretét illeti, a melyet után az eseres küldötteinek keltett hogy nyilatkozának arra: bejelentetett meg hivatalos, minden szavazó képes egyháztagmi n igenis alkalma van.

Az egyház jogai védelmezésére helyes világításba állító nyugodt halálással szemmel látható hatást érte be eső 5 perc szünet alatt többes szónokokhoz helyeslések mellett tüké tejezni ki annak a jognak mezeisért a mely nemcsak a debreczeni de joga valamennyi egyházmegyei. Látta e hatást az eseres is meghívási jog eltörlésére irányuló eljárását a busától megmentse, megengedhetetlen lépésre szánta a köt dobot, a sértetetés, a gyanusítlyeskedés üszkét a vitába.

Nem elégedett meg azzal, annak, hogy épen az ő intézkedése elő felelőszót tárgyalásáról volt a törvényesen itelle az elnök elfogadhatatlan tartani, hanem onnői székéből szólásra jelentkezvén beszédével fölzararta az addig nyugodott.

Azon kezdte hogy addig a mő tőr és túrt is, de mikor úgy m m a z z á k mint a hogy az az ügy akkor mar tovább nem hallgat. S tennek nevezni a debreczeni egyteriuma kebelében a papválasztás tétel, miket a presbiterium elkövet. E méltatlan hangra a gyűlésris fölindulásban tört ki, visszautasított föl, maga a világi élők kiférze szava: felett helytelenítést, zel sem elégedve meg egyenesen tást követeltek ellene, a főhaború kiserve igyekezett az eseres rért telmezésével, magyarozgatásával venni.

E közben Szinay Gyula legnagyobb erélyvel utasítja vissza nék vádjait, gyanúsításait, a debreczeni presbiterium és a presbiterium tiben intezett méltatlan támadásait.

Erre az eseres menteni igyeizgatott köze beszél, mi óriás föl szolgált okul; e zsejban, lábában világi élők 1/3 óra kor a gyűlésenki sem érti meg hogy a folytat vagy 4 óra kor következik? némesok, legtöbben 4 óra kiáltanak.

A kik dejtán 4 óra a gyűlésre megjelentek, azok méltó sal láttak hogy a fébeszakadit ügy — ekkor ott már rég tul voltak néhány tagja ugyanis 3 óra a gyűléstől megjelent, s daczára Könyvesman és Jeney Miklós keresenek a gyűlés az ügyet 4 óráig föl, mert hisnőki enunciaciót arra, hogy a több ellenére nem 4 hanem 3 óra lett a szólván senkisen értette, — a tiltakozása ellenére a jelenolt 17. hét bátor ferfiu szavazást kért es ta a Nadányi féle indítványt, hogy debreczeni felelőszót tudom t e t i k.

László főherceg h

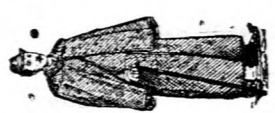
— Saját tudótónktól.

Budapest

A magyar nemzet szívehez álló kir. herceg fia, az alk. 20 éves herceg, tegnap délelőtt 10 óra 4 megfutotta földi pályáját s a bürszert kórház egyik pavilonjában or Már a reggeli órákban az or

Világhívatás!
BAUR RUDOLF,
Innsbruck (Tirol),
székhelyi üzlete, Rudolf-utca 4.
ajánlja az ő

valódi tiroli loden-szőveget
urak és hölgyek számára. Kész öltönyök és esőköpenyek, teljesen víz-mentesek, az ismert legszébb és legelőbb kivitelben.
Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

(275.)

Eladó üzlet.
Nagy-csapó-utczán a Trocsányi-háznál 922. szám alatt, egy jömeneteli fűszer-üzlet, más vállalat miatt **azonnal eladó.** (301)

Haszonbérbe-adás.
A debreczeni ev. ref. egyház tulajdonát képező ZAKAR-féle háznak ötven és fel ő, vagyis 5 hold és 750 □ ölet tevő öndódi földje, amely a hatvan-utczai dűlőben fekszik, — továbbá: a Böhm-féle luczernás, a mely a téglas-kertben fekszik, a földterület nagysága a kertiség elnevezése szerint 6 kapasnak van kinttelve, a debreczeni ev. ref. egyház 331. g. sz. b. számú végzése folytán, az 1895. év október hó 1-től 6 egymásután következő évre folyó év szeptember hó 10-én d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház tanácstermében tartando nyilvános árverésen haszonbérbe adatik, melyre az árverési kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az ev. ref. egyház jegyzői hivatalában megtekinthetők.
Debreczen, 1895. augusztus hó 31.
Otrokocsi Végth János
a debreczeni ev. ref. egyház algondnoka

EREDETI
amerikai varrógépek
csakis nálam kaphatók

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.
A KOCH-féle női szabászati rajza és a varrógép oktatás ingyen adatik minden családi varrógéphez.
Javitások csakis nálam szabályoson és alaposan eszközölhetők az egyedüli műszerész ijjarral

Debreczenben, Dr. Tihanyi-ház, 2084. sz.
Keszler A.
284.

Az eddig minden világhiállításon kitüntetett EREDETI SINGER VARRÓGEPÉKET
egyedül a világhírű „SINGER COMPANY, NEW-YORK“
cég készít s ezek csak akkor valódiak, ha a baloldalon látható védjeggyel vannak ellátva.

E gépek teljes jótállással és kisebb részletfizetések mellett is árusítottak el; **közpénz fizetés** mellett megfelelő **magas engedmény.**

Javitások iparhatóságilag engedélyezett műhelyünkben, szakavatott gépészek által eszközöltetnek.

THE SINGER MANUFACTURING CO. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(ezelőtt NEIDLINGER G.)
Debreczen, Biedermann-palota.

Az államilag engedélyezett Magyar osztálysorsjáték

I. osztályú nyeremények.
Huzás 1895. október 16—19-ig.

nyeremény korona	korona
1 a 80000	80000
1 a 60000	60000
1 a 40000	40000
1 a 30000	30000
1 a 20000	20000
1 a 15000	15000
1 a 10000	10000
2 a 8000	16000
8 a 4000	32000
10 a 2000	20000
13 a 1000	13000
100 a 400	40000
860 a 200	172000
9000 a 80	720000
10000 nyeremény összesen 1268000	

II. osztályú nyeremények.
Huzás 1895. december 6—14-ig.

nyeremény korona	korona
1 a 600000	600000
1 a 400000	400000
1 a 200000	200000
1 a 100000	100000
1 a 50000	50000
2 a 20000	40000
2 a 15000	30000
4 a 10000	40000
10 a 8000	80000
27 a 6000	162000
100 a 2000	200000
200 a 1000	200000
1150 a 200	230000
20000 a 100	2000000
21499 nyeremény és 1 jutalom	4332000

Kibocsátás 100000 sorsjegy
31,499 nyereménnyel és egy jutalomdíjjal
A nyeremények minden levonás nélkül fizetnek ki. A huzások államfelügyelet és kir. közjegyző ellenőrzése mellett történnek.
Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben: 1.000.000 korona.
Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

AZ I. OSZTÁLYÚ SORSJEGYEK ÁRAI:
40.— 4.— 2.— korona.

A TELJES (mindkét osztályra érvényes) SORSJEGYEK ÁRAI:
80.— 8.— 4.— korona.

Valamennyi sorsjegy a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.
Budapest, 1895. augusztus hóban.
Andrássy-ut 5 szám Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.
Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK
az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapest, 100,000 sorsjegy,
31499 két osztályba beosztott pénznyereményekkel és egy jutalommal.
5 millió 600,000 korona összértékben
minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIÓ KORONA
Első huzás 1895. október 16—19-ig Budapest.

E szerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét
EREDETI sorsjegyek az első osztály részére
EREDETI teljes sorsjegyek, melyek mind a két huzásban érvényesek

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kihuzhatnak, egyszersmind a nyereménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fizetettik vissza. Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kérelmek.

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító, BUDAPEST, szervita-tér 3.
Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny-cím: Lottoheintze Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 13 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külföldi mellékelti.
Lottogűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállítatnak.

Nyomatott a »Debreczen« nyomdájában. (Főter Csanak-ház.) 1288.

XXVII. évfolyam.

Előzetes árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 » »
Negyedévre 2 » 50 »
Egy órára 1 » »

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden kérelmére a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előzetes helyben:
Feloldó K. Lajos könyvtárárszolgálatában és a kintőhivatalban (Főter 1828. sz. alatt.)

A hadgyakorlatok ála
Debreczen
Háromszáz katona kidölt megyei hadgyakorlatok faradta Háromszáz edzett életerő bakagyerek összerokadt a kától s kidölt a glédából az orsbába, árkába.
Orvosi segélyt nem adtak heverték éltlen-szomjan, elcsigázott az erejük fölmondta a szolgáló Irgalmas emberek nyújtott segélyt, a feljebbvalóik jók elpusztulhattak volna rakásra nyien.
Igy mondja el ezt egy hadi dósítás.

Az a tudósítás azt is mondja, az a háromszáz ember mértővel logolt pihenés nélkül, az a három ember hegyeket mászott pihenés az a háromszáz ember ez időközben, sem enni nem kapott.
Az a tudósítás elmondja, az ezen embertelen strapációk utágot eldefilozofáltatták a rancsnok ur előtt.
Ilyenkor kiegyenesedik a telt mint a száfa, megfeszül minden félrevágott fejfel úgy néz a hadnok urra, mint egy mennyfelhő.
Szép, szép dolog ez mindhanem egy agyoncsigázott, kitépnyhűt sereggel ilyen farsáleteket végezteni embertelen humánus dolog s nagy lelki ségre vall.
Ez a diszelvonulás a végfárasztott sereggel háromszáz követelt. Egymásután döltek a ből, mely fölött a hadtestparancs argus szemekkel tartott szemlé.
A hadtestparancsnok urna nem szabad meglátni, hogy ritkParancsként van kiadva, hogy takat félre kell venni az utból, re, vagy az árokba akár.
Hát ne szakadjon meg a

A „DEBRECZEN” TÁRS
Erzsike nyilatkozik

I.
Meltóztassék elképzelni egy létszörke babát, mosolygó kek szemészőke hajjal, amelyet a papa kívánás den hunczutka nélkül köteles egész sültlen s hosszú két farkocban leestelni, ahogy ez magyar lányoknak után meltóztassék elképzelni egy üde arcot, csattanóan piros ajkakkelyek mögül állandóan kinevet két, fehér fogor. Vegül tessék még két kerek vállat, leányosan hajlékor s mindezekhez friss, akaratos, gyors kedélyt: s ha ezt mind meltóztatott ni, akkor előttünk áll ó.
Ez Erzsi, a kis Erzsi.
Valamit még kifeledektem, hogy zsi, a való-ságos Örszike legyen: az négy parányi himlőhelyet a bal hamegyeket művészig el lehetne rejte papa olyan konokul nem ragaszkodgyaros, sima fésülködés módzatat.
Örszikenek a papuska emesok keservesen megsíraított perczek De nem lehetett rajta segíteni. A patuszárórnagy s azt mondja:
— A mi ordré, az ordré.
Van az Örszikenek egy barátka, a ki egy félfővel nagyobb, amfelesztendővel fiatalabb nála.
Ezt a magasabb voltat Arankta főhasználni, hogy igen elesen erhatósággal tekint Örszire s nem egyetlen kedvező alkalmat sem gyen nyilatkozzék.